

تأثیر بازی های دبستانی بر خلاقیت دانش آموزان

سعید سپاهی

(عضو هیئت علمی مجتمع آموزش عالی سراوان)

- سرشناسه : سپاهی، سعید، ۱۳۵۹ -
عنوان و نام پدیدآور : تأثیر بازی‌های دبستانی بر خلاقیت دانش‌آموزان/ نویسنده سعید سپاهی.
مشخصات نشر : تربت حیدریه: چشم‌انداز قطب، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۱۵۶ص.: جدول، نمودار.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۴۳-۰۳-۰۳-۱۸۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست : فیبا
نویسی :
موضوع : بازی‌های کودکان
موضوع : Children's games*
موضوع : بازی‌ها -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع : Games -- Religious aspects -- Islam
موضوع : ورزش برای کودکان
موضوع : Sports for children
موضوع : بازی‌های کودکان ایرانی
موضوع : Children's games, Iranian*
موضوع : خلاقیت در کودکان -- ایران
موضوع : Creative ability in children -- Iran
موضوع : خلاقیت در کودکان
موضوع : Creative ability in children
رده بندی کنگره : ۱۳۹۵۱۳۰۳۰۳۰۳/۲
رده بندی دیویی : ۱۹۳/۱۰
شماره : ۳۶۲
کتابشناسی ملی :

تأثیر بازی‌های دبستانی بر خلاقیت دانش‌آموزان

نویسنده: سعید سپاهی

ناشر : انتشارات چشم‌انداز قطب

تیراژ : ۲۰۰۰

نوبت چاپ : اول

تاریخ چاپ : ۱۳۹۵

چاپ: ویونا

قطع : وزیری

تعداد صفحات : ۱۵۶

قیمت : ۱۸۰۰۰۰

شابک :

۹۷۸	۶۰۰	۸۷۴۳	۰۳	۰۳
-----	-----	------	----	----

آدرس: تربت حیدریه، خیابان رازی، رازی ۳

تلفن: ۰۹۲۱۱۱۴۲۱۲۷ - ۰۹۱۵۳۳۲۸۵۱۶

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۰	تعریف بازی
۲۰	تاریخچه بازی
۲۱	اهداف بازی
۲۵	انواع بازی ها
۲۶	۱. بازی های جسمی
۲۷	۲. بازی های تقلیدی
۲۸	۳. بازی های نمایشی
۲۹	۴. بازی های نمادی
۳۰	۵. بازی های تخیلی
۳۲	۶. بازی های آموزشی
۳۶	۷. چند نمونه از بازی های آموزشی جهت مفاهیم پایه
۳۶	۱. بازی مساوی
۳۶	۲. بازی یافتن قطعه
۳۷	۳. بازی نامیدن شکل
۳۷	۴. بازی مکان ها
۳۸	۵. بازی تقسیم با جعبه ابزار

۴۱.....	تقسیم بندی بازی ها از دیدگاه اجتماعی
۴۱.....	۱. بازی مشاهده ای:
۴۱.....	۲. بازی انفرادی:
۴۱.....	۳. بازی موازی:
۴۲.....	۴. بازی های اشتراکی:
۴۲.....	۵. بازی های گروهی:
۴۷.....	بازی و اهمیت آن از دیدگاه بزرگان دین اسلام
۵۰.....	دیدگاه کشورهای اروپایی در مورد بازی
۵۵.....	بازی و رشد ذهنی
۸۵.....	سایر بازی های کودکانه
۹۷.....	چوب و چرخ en: Hoop rolling
۹۸.....	زو (بدبده)
۱۱۴.....	خلاقیت و بازی
۱۱۸.....	خلاقیت
۱۲۶.....	تفاوت خلاقیت و نوآوری
۱۳۱.....	مدیران آموزشی و نقش آنان در پرورش تفکر خلاق و نوآوری در دانش آموزان
۱۳۲.....	خانواده و نقش آن در خلاقیت
۱۳۳.....	نقش خلاقیت و نوآوری در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان
۱۳۵.....	موانع رشد خلاقیت در دانش آموزان

۱. نقش بازی در تربیت کودک از دیدگاه قرآن و سنت معصومین (ع)، (پروانه کاویانی ۱۳۸۸)
 ۱۳۷.....
۲. بررسی تأثیر بازیهای آموزشی بر زبان آموزش کودکان پیش دبستانی رودسر.
 ۱۳۸..... (مظفری، ۱۳۸۵)
۴. بررسی تأثیر فعالیتهای بدنی و بازی در تحول ذهنی کودکان پیش دبستانی. (سلمان، ۱۳۷۲)
 ۱۳۹.....
۵. بررسی روانی - تربیتی بازی در کودکان و تحلیلی از چند بازی سنتی ایرانی.
 ۱۴۰..... (آذریان، ۱۳۳۶)
۶. بررسی تأثیر بازی در میان ادگیر، درس ریاضی دوره ابتدایی. (پویامنش، رمضان، ۱۳۹۰)
 ۱۴۰.....
- بحث و نتیجه گیری ۱۴۳

مقدمه

بازی، بخش مهمی از زندگی کودکان را تشکیل می‌دهد و علاوه بر اینکه باعث می‌شود شادی و هیجانات مثبت را تجربه کنند، تأثیر قابل توجهی در فرایند یادگیری آنها خواهد داشت. در خلال بازی، توانمندیهای جسمی و هوشی کودکان نشان داده می‌شود، تعاملات اجتماعی و مهارت‌های زندگی آنها افزایش می‌یابد و قانون‌مندی‌های حاکم بر زندگی روزمره تمرین می‌شود.

بازی طبیعی‌ترین فعالیت بچه‌هاست. کودکان از طریق بازی خود را نشان می‌دهند. دنیای خود را کشف می‌کنند و در باره آن می‌آموزند، اگرچه ممکن است ما بازی را فقط در حد سرگرمی، شادی و یک نوع تفریح، برای بچه‌ها قلمداد کنیم ولی فعالیتی بسیار مهم برای آن‌هاست. از طریق بازی کردن کودکان بسیاری از مهارت‌هایی را که در بزرگسالی به آن نیاز دارند یاد می‌گیرند. بازی مهارت‌های زبانی و استدلالی کودکان را تقویت کرده، باعث تفکر آزاد و مستقل در آنها می‌شود و در حل مشکلات به آنها کمک می‌نماید. به وسیله بازی کردن کودکان به کشفیات مختلفی می‌رسند و استدلال کردن را می‌آموزند و خلاقیت را فرا می‌گیرند و در نتیجه فرایند فکری

آنها در ضمن رشد کردن، بهبود می یابد. اخیراً پیشرفتهایی در تحقیقات مغزی شده که نشان می دهد تجارب اولیه فرد، اثر بسیار زیادی در رشد مغز دارد. بازی کردن بخش حیاتی این تجارب اولیه است. بازی نه فقط در کودکان نشاط می آفریند بلکه به آنها یاد می دهد دنیای خود را شناخته، جای خود را در آن بیابند. (افشاری، ۱۳۸۹)

کودک درحین بازی می دود، راه می رود و می پرد، عضلات خود را تقویت می کند، در عین حال راجع به دنیای پیرامون خودش اطلاعات فراوانی کسب می کند، زیرا از اکتشاف و مطالعه و شرکت در بازی نکات جدید در ذهن ثبت می کند که بعداً در پرورش قوای ذهنی، اخلاقی وی موثر است. بازی از ضروریات زندگی و صف بخش روح کودکان و بهترین نشانه برای تربیت آنان در رده های مختلف سنی است. اساساً معتقد است «دوست داشتن بارزترین علامت ممیزه بچه های حیوانات و خواه انسان و غیر آن، و این ریشه ای انسان با شغف و خوشحالی بی پایانی همراه و توأم است». (شوقی، ۱۳۴۷: ۱۱)

کارل دیم معتقد است برای پرورش نیروی جسمانی و ذهنی، رشد عاطفی و شخصیت کودک باید از بازیهای سازنده و فعالیت های آزاد سود برد، زیرا این فعالیت ها عنوان بهترین وسیله برای انتقال افکار و اعمال به کودکان و همچنین موثرترین دلیل برای نشان دادن خواستها و نیازهای آنان شناخته شده است. (یلدائی، ۱۳۵۸: ۱۳)

ویلیام استرن می گوید: بازی یک گزینه برای رشد و نمو استعداد ها بوده و یا تمرین مقدماتی برای اعمال آتی می باشد. (جلالی، ۱۳۴۲: ۲۳۱)

در قرآن ونهج البلاغه و کتب حدیث نیز صدها رهنمود در این زمینه وجود دارد. اسلام برای بازی کودکان اهمیت فراوانی قائل است تا آنجا که امام جعفر صادق (ع) می فرماید: «دع ابنک یلعب سبع سنین» فرزندت را بگذار مدت ۷ سال بازی کند. (وسائل الشیعه، ج ۱۵: ۱۹۳)

قرآن کریم می فرماید: زمانی که برادران حضرت یوسف خدمت پدرشان حضرت یعقوب آمدند گفتند «أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ» (سوره یوسف آیه ۱۲) فردا او را با ما بفرست تا [در چمن] بگردد و بازی کند و ما به خوبی نگهبان او خواهیم بود.

این آیه در قرآن نشان می دهد، این است که انبیاء به حرکاتی که باعث رشد و نمو می گردد موافقت می نمایند.

احادیث زیادی نیز در خصوص بازی مسخره ائمه معصومین بیان شده است. برای مثال، حضرت محمد (ص) بر کودکان عبور کرد که مسئول خاک بازی بودند، بعضی از اصحاب آنان را از بازی نهی کردند پیامبر فرمود: «بگذارید بازی کنند، شاید چراگاه کودکان است». (امینی، ۱۳۶۲: ۱۵۰).

لذا بخش زیادی از خلاقیت کودکان مانند سیالی، انعطاف پذیری و... در بازی رشد می یابد. پیشرفت تحصیلی به معنای واقعی خود مستلزم پرورش مهارت های روانشناختی پایه است که در طی بازی می تواند رشد یابد. از طرفی برداشت عامه از بازی این است که موجب کاهش پیشرفت تحصیلی کودکان می شود. کتاب حاضر به دنبال بررسی تأثیر بازی های دبستانی بر خلاقیت دانش آموزان است و مساله اصلی این کتاب عبارتست از اینکه: آیا بازی های دبستانی بر خلاقیت دانش آموزان دوره ابتدایی تأثیر دارد؟

اهمیت و ضرورت بازی‌های دبستانی

بازی فعالیتی است که کودک برای پدید آوردن شی یا رویدادی انجام می‌دهد. کودک با بازی خود آن چه را از بزرگسال یاد گرفته بیان نموده و می‌کوشد تا به سطح واقعیت نزدیک گردد، هرگاه تلاش کودک با واقعیت‌های محیط زندگی همخوان گردد او شادمان‌تر خواهد بود، پس هرگاه کودکی به طور مستقیم یا به طور غیر مستقیم دریابد که رفتارش شبیه بزرگسالان است خوشحال‌تر می‌شود، لذا می‌توان گفت بازی راهی است برای برآورده کردن آرزوهای خود. میل به کنجکاوی در محیط شرکت در زندگی اجتماعی کودک را به تحریک و می‌دارد اگر این تحریک به شیوه‌ی منطقی در بازی خنثی نشود در یک راه کاملاً غیر منطقی بروز پیدا می‌کند. کودک در بازی تجربه می‌کند. با توانایی‌ها و ضعف‌های خود آشنا می‌شود، در می‌یابد که چه موقع بجنگد و چه زمان صلح کند، چه موقع فعال باشد و چه زمانی ساکت بماند، به این ترتیب بازی به شکل‌گیری یک شخصیت محکم کمک می‌کند. از سوی دیگر کودکانی که قادر به بیان منظور خود به صورت کلامی نیستند در بازی قادرند احساسات و آگاهی‌های خود را به صورت غیر کلامی بیان کنند.

در دنیای امروز بازی‌های جسمانی در دوران کودکی می‌تواند جایگزین مناسبی برای ابزارهای ارتباطی از قبیل موبایل، تبلت، لپ‌تاب و ... باشد. چون هر یک از این ابزارها مضرات خاص خود را داشته، باعث عقیم ماندن خلاقیت در کودکان می‌شوند. به عنوان مثال سپاهی و نصرت ناهوکی (۱۳۹۵) در یک مطالعه دریافتند که بیشتر دانش‌آموزانی که اعتیاد به اینترنت داشتند از موفقیت تحصیلی برخوردار نبودند. بنابراین لازم است مدیران و والدین توجه ویژه‌ای به موضوع داشته باشند.